

До:

Министерски съвет

Министерство на околната среда и водите

Народно събрание на РБ

От:

Екологично сдружение "За Земята"

Коалиция за климата

WWF България

Сдружение "Осъзнато утре"

"Климатека"

Сдружение "Въздух за здраве"

Гражданска група "За чист въздух и вода в

Русе"

Сдружение "Русе диша"

Обединение "Благоевград, диша"

Сдружение "Дишай, Девня"

Сдружение "Дишай, Добруджа"

Сдружение "Дишай, Пловдив"

Родителска мрежа "Въздух за децата"

ДЕКЛАРАЦИЯ

за правото да дишаме чист въздух

Правото да дишаме и да живеем в здравословна среда е изконно общочовешко право, което от много години е отнето на българските граждани. Ние настояваме това да се промени чрез адекватни мерки за справяне с проблемите със замърсяването на въздуха в страната.

Качеството на въздуха в България поражда сериозни рискове : измерванията от години показват, че гражданите в страната дишат въздух, който се оценява като вреден за здравето. Според Световната здравна организация 60% от градското население на България е изложено на опасни (нездравословни) нива на прахови частици (ФПЧ10) .

Тревожните научни данни, както и осезаемото влошаване на качество на живот и здраве на хората заради мръсния въздух в градове от цялата страна карат жителите им да се безпокоят все повече за своето здраве и да предприемат обединени действия за справяне с проблема.

Основните източници на замърсяване на въздуха в България са:

- отоплението в бита с дърва, въглища и понякога с отпадъци;
- транспортът, който е целогодишен замърсител в градовете с интензивен трафик;
- ТЕЦ-те, използващи за горене въглища, биомаса и отпадъци, които освен регионално могат да имат и трансгранично въздействие;
- В редица градове определени индустрии също замърсяват въздуха, както и практиките за горене на стърнища и самозапалването на сметища.

Но това далеч не е всичко: като допълнение към и без това прекомерно замърсения въздух напоследък масово се одобрява и построяването на инсинератори за горене на отпадъци от всякакъв произход в близост до домовете на хората в различни краища на страната.

Столицата не прави изключение. За съжаление заложените мерки в новата Програма за подобряване на качеството на въздуха на София няма да намалят замърсяването до законовите норми, амбициозно обещано от Столичната община за 2024 г. В допълнение администрацията на София повече от 10 години се готви да строи инсталация за горене на отпадъци - още един, и то изключително скъп, източник на замърсяване почти в центъра на града!

Поради тези тревожни факти подкрепяме гражданските инициативи и протести "Искаме чист въздух, искаме здраве!", провеждани в градове в страната (Русе, Добрич, Девня, Пловдив, Благоевград, Перник, София) на Международния ден на чистия въздух - 7 септември и

НАСТОЯВАМЕ ЗА:

1. Ускоряване на програмите за подмяна на отоплението на дърва и въглища в бита с екологични алтернативи, отчитайки тенденцията за електрификация и декарбонизация на отоплението, базирано на ВЕИ;
2. Подмяната на уредите да е обвързано с мерки за енергийна ефективност и подкрепа на бедните домакинства;
3. Въвеждане на поэтапни ограничения и извеждане от експлоатация на остарели уреди за отопление;

4. Въвеждане на доказалата се като ефикасна мярка: нискоемисионни зони по отношение на транспорта;
5. Осигуряване на качествен контрол върху работата на индустриалните инсталации, замърсяващи въздуха и издаването на разрешителни за нови производства, включително като контролните органи работят и осъществяват контрол и в почивни дни и денонощно;
6. Прекратяване практиката за изгаряне на отпадъци и биомаса в ТЕЦ;
7. Изпълнение на европейските цели за компостиране, рециклиране и намаляване на отпадъците на национално ниво, чрез инвестиране в необходимите системи за по-ефективно управление на отпадъците и без изгаряне на отпадъци;
8. Реален контрол на нерегламентираното горене на битови/токсични отпадъци в градските територии.

С уважение,